

CBS: Laagste groei zorguitgaven in 15 jaar

- In 2013 is 94,2 miljard euro uitgegeven aan zorg, 1,6 procent meer dan in 2012
- Uitgaven aan ziekenhuiszorg stijgen met bijna 5 procent het sterkst
- Uitgaven aan ouderenzorg en gehandicaptenzorg groeien licht
- Uitgaven aan geneesmiddelen en kinderopvang dalen

In 2013 zijn de uitgaven aan zorg met 1,6 procent gestegen, een groei die lager is dan in voorgaande jaren. Dit komt deels doordat het geneesmiddelengebruik minder hard is gestegen terwijl de gemiddelde prijs van geneesmiddelen verder daalde. Ook daalden tarieven en vergoedingen van zorgdiensten, vooral op het terrein van verzorging en verpleging. De totale uitgaven aan de gezondheids- en welzijnszorg bedroegen ruim 94,2 miljard euro. Dat heeft het CBS vandaag bekend gemaakt.

Uitgaven aan ziekenhuiszorg stijgen het sterkst

De uitgaven aan ziekenhuizen en praktijken van medisch specialisten, ruim een kwart van de totale uitgaven aan zorg, stegen in 2013 met 4,9 procent. Deze groei komt onder meer doordat sinds 2013 ziekenhuizen een groep dure geneesmiddelen (oncolytica en groeihormonen ter waarde van ongeveer 200 miljoen euro) zelf verstrekken.

Lichte groei uitgaven aan ouderen- en gehandicaptenzorg

In 2013 is aan ouderenzorg 2,4 procent meer uitgegeven dan in 2012 en aan gehandicaptenzorg 0,7 procent. Deze percentages liggen lager dan in voorgaande jaren. Dit komt doordat het beleid is aangescherpt: tarieven zijn verlaagd, de groeiruimte voor de uitgaven is beperkt en vergoedingen bij vervoer zijn gemiddeld lager. Ouderenzorg en gehandicaptenzorg zijn samen goed voor 29 procent van de totale uitgaven aan zorg.

Daling uitgaven aan geneesmiddelen en kinderopvang

Openbare apotheken en drogisten hebben bijna 5 procent minder aan geneesmiddelen geleverd. Deze daling komt niet alleen doordat ziekenhuizen in plaats van apotheken nu de groep dure geneesmiddelen verstrekken, ook nam het geneesmiddelengebruik minder toe. Bovendien daalde de gemiddelde geneesmiddelenprijs verder.

De uitgaven aan kinderopvang namen opnieuw af. Niet alleen gingen minder kinderen naar de opvang, ook liep het aantal uren opvang per kind verder terug. Dit komt onder meer doordat ouders en verzorgers minder vergoeding kregen.

Aandeel zorguitgaven bbp amper gestegen

Het aandeel van de zorguitgaven in het bruto binnenlands product (bbp) steeg van 15,5 procent in 2012 naar 15,6 procent in 2013. Per hoofd van de bevolking bedroegen de uitgaven 5608 euro in 2013, tegen 5537 euro in 2012.

Technische toelichting

De 2013-cijfers in de Zorgrekeningen zijn grotendeels gebaseerd op gegevens over de financiering van de verstrekkingen en aanspraken op grond van de Zorgverzekeringswet en de AWBZ. Het gaat hierbij om 67,4 miljard euro. De informatie over de financiering door de overheid (11,4 miljard euro) is overwegend afkomstig uit begrotingsgegevens. De particuliere betalingen (aanvullende verzekeringen en eigen betalingen) bedragen 12,4 miljard euro. De ontwikkeling van de particuliere betalingen in 2013 is voor een belangrijk deel geschat. Het zelfde geldt voor de ontwikkeling van de overige financieringsbronnen: bedrijven, instellingen en het buitenland betalen in totaal 2,9 miljard euro.

De Zorgrekeningen omvatten het volledige terrein van de gezondheids- en welzijnzorg. De terreindekking in de Zorgrekeningen wijkt af van de definitie van het zorgterrein van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Het Ministerie van VWS bakent de zorgkosten af in termen van verantwoordelijkheid van de Minister. Centraal daarin staat het Budgettair Kader Zorg (BKZ) dat de zorg omvat die uit de collectieve premies wordt gefinancierd, alsmede enkele begrotingsgefinancierde uitgaven (onder meer de uitgaven op grond van de WMO). Daarbuiten vallen bijvoorbeeld de kosten van gemeentelijke gezondheidsdiensten, arbodiensten, praktijken voor alternatieve gezondheidszorg, kinderopvangcentra, jeugdzorg en lokaal welzijnswerk, evenals de uitgaven aan zorg die via aanvullende verzekeringen worden gedekt.

De kosten van beleids- en beheerorganisaties hebben betrekking op de kosten van de zorgverzekeraars voor de uitvoering van de Zorgverzekeringswet, AWBZ en aanvullende verzekeringen, alsmede op de kosten van de overheid voor beleid en toezicht en op de kosten van overkoepelende organen op gezondheids- en welzijnsterrein.

Naast het nationale cijfer over de uitgaven aan gezondheids- en welzijnzorg is er ook een internationaal afgestemd cijfer over de uitgaven aan gezondheidszorg. Dit cijfer is opgesteld volgens het System of Health Accounts van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling), Eurostat (het statistisch bureau van de Europese Unie), en de WHO (Wereldgezondheidsorganisatie). Met dat cijfer is het mogelijk de uitgaven aan gezondheidszorg tussen landen te vergelijken. Het internationale cijfer omvat de gezondheidszorg en een groot deel van de ouderenzorg, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg. Buiten het cijfer vallen welzijnswerk, sociaal-cultureel werk, maatschappelijke dienstverlening, jeugdzorg en kinderopvang. Het aandeel in het bbp van de lopende uitgaven aan gezondheidszorg (exclusief investeringen) volgens de internationale definitie bedraagt 12,0 procent in 2013, tegen 11,8 procent in 2012.

De gepresenteerde bedragen zijn in lopende prijzen en geven derhalve waardeontwikkelingen aan. Gegevens over prijs- en volumeontwikkelingen komen in een later stadium beschikbaar.

Tabel 1. Uitgaven aan aanbieders van zorg

	2011	2012**	2013*	2013*
	<i>mln euro</i>			<i>%-mutatie t.o.v. 2012</i>
Totale uitgaven	89 330	92 773	94 228	1,6
Aanbieders gezondheidszorg	51 684	52 840	53 916	2,0
Ziekenhuizen, specialistenpraktijken	22 571	23 671	24 838	4,9
Verstrekkers van geestelijke gezondheidszorg	5 665	5 820	5 886	1,1
Huisartsenpraktijken	2 698	2 632	2 684	2,0
Tandartsenpraktijken	2 712	2 818	2 792	-0,9
Paramedische praktijken	1 918	1 947	1 938	-0,5
Gemeentelijke Gezondheidsdiensten	772	775	786	1,4
ARBO- en reïntegratiediensten	1 190	1 096	1 074	-2,0
Leveranciers van geneesmiddelen	6 347	5 832	5 556	-4,7
Leveranciers van hulpmiddelen	3 065	3 214	3 190	-0,8
Verstrekkers van ondersteunende diensten	1 910	2 043	2 107	3,1
Overige verstrekkers van gezondheidszorg	2 836	2 992	3 067	2,5
Aanbieders welzijnszorg	34 444	36 723	37 033	0,8
Verstrekkers van ouderenzorg	16 481	17 802	18 228	2,4
Verstrekkers van gehandicaptenzorg	8 335	9 287	9 355	0,7
Verstrekkers van kinderopvang	4 336	4 275	4 091	-4,3
Verstrekkers van jeugdzorg	1 915	2 020	2 034	0,7
Asielzoekerscentra en internaten	481	475	473	-0,5
Sociaal-cultureel werk	1 118	1 010	955	-5,4
Overige verstrekkers van welzijnszorg	1 778	1 855	1 897	2,3
Beleids- en beheerorganisaties	3 202	3 210	3 278	2,1
Uitgaven zorg per hoofd van de bevolking	5 351	5 537	5 608	1,3
Uitgaven zorg als % bbp	14,9	15,5	15,6	

**) nader voorlopige cijfers

*) voorlopige cijfers

Bron: CBS

Grafiek 1: Ontwikkeling uitgaven aan zorg, 1998 tot en met 2013

